

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР

підпис

27 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДВЕЩЕННЯ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРОСТІ / СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ З БОРОТЬБИ САМБО

для підготовки здобувачів вищої освіти	першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти
за освітньо- професійними програмами	«Тренер з видів спорту», «Середня освіта (Фізична культура)»
спеціальностей	017/A7 Фізична культура і спорт та 014/A4 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань	01/A Освіта
мова викладання	українська

2025-2026 навчальний рік

Розробник програми: Василь МАЗУР, викладач кафедри спорту і спортивних ігор, суддя національної категорії з боротьби на поясах.

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 13 від 27 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гаранти
програм

освітньо-професійних

підпис

Іван СТАСЮК

підпис

Юрій ЮРЧИШИН

підпис

Аліна БОДНАР

підпис

Микола ПРОЗАР

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки (1, 2, 3, 4 курси першого (бакалаврського) рівня та 1, 2 курси другого (магістерського) рівнів вищої освіти) «Підвищення спортивної майстерності / Спортивно-педагогічне вдосконалення з боротьби самбо» є формування інтегральних, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти спеціальностей 017/A7 Фізична культура і спорт та 014/A4 Середня освіта (Фізична культура), першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, підготовка конкурентоздатного фахівця у сфері фізичної культури і спорту, оволодінням ним теоретичними знаннями в обраному виді спорту, відповідним рівнем загальної та спеціальної фізичної підготовки, технікою рухових дій, індивідуальними, груповими та командними тактичними діями у нападі та захисті, методикою навчання рухових дій, методикою проведення навчально-тренувальних занять, відповідним рівнем змагальної підготовки.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	1-й, 2-й, 3-й, 4-й перший (бакалаврський) рівень; 1-й, 2-й другий (магістерський) рівень.
Семестр вивчення	1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й, 6-й, 7-й, 8-й перший (бакалаврський) рівень; 1-й, 2-й, 3-й другий (магістерський) рівень.
Кількість кредитів ЄКТС	1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність A4 Середня освіта (Фізична культура) – 3 кредитів; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність A7 Фізична культура і спорт – 5 кредитів; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 5 кредитів; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 2 кредити; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 5 кредитів; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 3 кредити; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 4 кредити; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 3 кредити; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 4 кредити;

	4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 1,5 кредити; 4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 3 кредити; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура) – 4 кредити; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 2 кредити; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 4 кредити; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 2 кредити.
Загальний обсяг годин	1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура) – 90 годин; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 150 годин; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А4 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 150 годин; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 60 годин; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 150 годин; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 90 годин; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 120 годин; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 90 годин; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 120 годин; 4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 45 годин; 4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 90 годин; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А7 Середня освіта (Фізична культура) – 120 годин; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 60 годин; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 120 годин; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 60 годин.
Лекційні заняття	1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура) – 8 години; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 4 години; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 4 години; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014

Практичні заняття

	Фізична культура і спорт 28 годин; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 18 годин.
Самостійна робота	1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура) – 106 годин; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 76 годин; 1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 50 годин; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 30 годин; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 50 годин; 2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 30 годин; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 40 годин; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 30 годин; 3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт з терміном навчання 2 роки 10 місяців – 40 годин; 4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 20 годин; 4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 30 годин; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура) – 80 годин; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 40 годин; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 88 годин; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 40 годин.
Форма підсумкового контролю	2-й, 4-й, 6-й, 8-й семестри диференційований залік: перший (бакалаврський) рівень спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична культура і спорту. 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура) – 1 семестр залік; 1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт – 1 семестр залік; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) – 3 семестр залік; 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт – 3 семестр залік.

3. Статус дисципліни:

Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки

4. Передумови для вивчення освітнього компоненту: «Підвищення спортивної майстерності / Спортивно-педагогічного вдосконалення з боротьби самбо» передують наступні освітні компоненти:

1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура): «Вступ до спеціальності», «Анатомія людини з основами спортивної морфології», «Історія фізичної культури»;

1-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт: «Вступ до спеціальності», «Анатомія людини з основами спортивної морфології», «Історія фізичної культури»;

2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура): «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав», «Теорія і методика викладання спортивних ігор» «Теорія і методика викладання гімнастики», «Теорія і методика викладання легкої атлетики»;

2-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт: «Психологія спорту», «Педагогіка спорту», «Адаптивний спорт», «Спортивні та національні види боротьби» «Теорія і методика фізичного виховання»;

3-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт: «Управління у сфері фізичної культури і спорту», «Теорія і методика легкої атлетики», «Теорія і методика гімнастики» «Теорія і методики фізичного виховання», «Теорія і методика юнацького спорту»;

4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура): «Теорія і методика фізичного виховання», «Теорія і методика викладання спортивних ігор» «Теорія і методика викладання гімнастики», «Теорія і методика викладання легкої атлетики»;

4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт: «Теорія і методика спортивного тренування», «Теорія і методика юнацького спорту», «Професійна майстерність тренера» «Теорія і методика спортивних ігор», «Теорія і методика легкої атлетики», «Теорія і методика гімнастики»;

1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А4 Середня освіта (Фізична культура): «Методика навчання фізичної культури у закладах освіти», «Методологічні основи викладання та інноваційні технології у фізичному вихованні».

1-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність А7 Фізична культура і спорт: «Спорт в освіті», «Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті».

2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура): «Методика навчання фізичної культури у закладах освіти», «Методологічні основи викладання та інноваційні технології у фізичному вихованні».

2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017 Фізична культура і спорт: «Виробнича практика в ДЮСШ в групах спеціалізованої підготовки», «Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті».

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення освітнього компоненту «Підвищення спортивної майстерності / Спортивно-педагогічного вдосконалення з боротьби самбо» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися, інтегральні, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Інтегральні компетентності.

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів фізичного виховання, медико-біологічних, практичних та психолого-педагогічних основ фізичного виховання і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

1-й, 2-й курси другий (магістерський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

Здатність розв'язувати проблеми і завдання інноваційного, дослідницького змісту, що стосуються фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, передбачають проведення досліджень або (та) здійснення інновацій з урахуванням положень академічної доброчесності, відзначаються комплексним характером і невизначеністю умов вияву.

1-й, 2-й курси другий (магістерський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- ІК здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів фізичного виховання, медико-біологічних, практичних та психолого-педагогічних основ фізичного виховання і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

- ЗК 02 здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність);

- ЗК 04 здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності

та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- ЗК 09 навички міжособистісної взаємодії;
- ЗК 10 здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК 12 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

1-й, 2-й курси другий (магістерський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- ІК Здатність розв'язувати проблеми і завдання інноваційного, дослідницького змісту, що стосуються фізичної культури в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти, передбачають проведення досліджень або (та) здійснення інновацій з урахуванням положень академічної доброчесності, відзначаються комплексним характером і невизначеністю умов і вимог.

- ЗК 02 здатність здійснювати міжособистісну взаємодію з представниками інших професійних груп різного рівня у вирішенні актуальних завдань фізичної культури дітей (соціальна);

- ЗК 04 здатність генерувати нові ідеї, виявляти та розв'язувати проблеми у професійній діяльності, враховуючи положення академічної доброчесності й використовуючи адекватні методи дослідження (інноваційна);

- ЗК 05 здатність під час роботи в команді приймати ефективні управлінські рішення, мотивувати людей досягати визначеної мети (лідерська).

1-й, 2-й курси другий (магістерський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- ІК здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту;

- ЗК 01 здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК 03 здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 04 здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 05 здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 07 здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові предметні компетентності) спеціальності.

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- СК 03 здатність володіти та практично реалізовувати педагогічні, медико-

біологічні, інформаційні технології, спрямовані на формування у дітей вміння застосовувати набуті знання, базові й нові види рухової діяльності, що передбачені змістом фізичної культури в закладі загальної середньої освіти (навчальна компетентність);

- СК 04 здатність володіти та практично реалізовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології, спрямовані на розвиток фізичних (рухових), моральних, вольових якостей дітей під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти (розвивальна компетентність);

- СК 08 здатність до рівноправної й особистісно орієнтованої взаємодії з дітьми під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, у тому числі із залученням батьків на засадах партнерства для надання додаткової допомоги дітям і підтримки тих, хто має особливі освітні потреби (компетентність педагогічного партнерства);

- СК 11 здатність організовувати кожен визначену форму фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти (урочну, позаурочні малі й масові спортивно-оздоровчі), а також організовувати діяльність дітей під час реалізації кожної такої форми та вести документацію, передбачену освітнім процесом із фізичної культури (організаційна компетентність);

- СК 12 здатність прогнозувати результати фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти протягом певного року навчання, враховуючи їхні вихідні дані, індивідуальні особливості, а протягом навчального семестру й чверті з урахуванням поставлених завдань і можливостей дітей (прогностична компетентність);

- СК 13 здатність проєктувати зміст уроків, позаурочних форм фізичної культури, виконуючи вимоги державного стандарту освіти та враховуючи освітні потреби і попередні результати розвитку та навчання дітей (проєктувальна компетентність).

- СК 14 здатність оцінювати результати фізичної культури за напрямом, що стосується розвитку фізичних якостей, навчання рухових дій, оволодіння теоретико-методичними знаннями; аналізувати одержані оцінки й забезпечувати самооцінювання за такими напрямками: розвиток фізичних (рухових) якостей, навчання рухових дій, формування теоретико-методичних знань, умінь (оцінювально-аналітична компетентність);

- СК 15 здатність застосовувати методи наукового пізнання, інновації та сучасні дієві підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності з фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, виходячи із положень документальних джерел, що стосуються академічної доброчесності (інноваційна компетентність).

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курс перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- СК 02 здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях;

- СК 05 здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового

способу життя;

- СК 14 здатність до безперервного професійного розвитку;
- СК 15 здатність використовувати набуті теоретичні знання, практичні вміння та навички для проведення кондиційних тренувань з видів спорту;
- СК 16 здатність здійснювати спортивний відбір та орієнтацію дітей, підлітків та молоді для занять видами спорту;
- СК 17 здатність використовувати традиційні, авторські форми та методи для організації і проведення спортивно-масових заходів з видів спорту;
- СК 18 здатність у процесі практичної підготовки вдосконалювати теоретичні знання, практичні вміння та навички для підвищення своєї професійної майстерності.

1-й, 2-й курси другий (магістерський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- СК 02 здатність формувати зміст різних форм фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти відповідно до результатів науково-дослідної діяльності, проводити моніторинг необхідних характеристик дітей із використанням сучасних інформаційних технологій та оцінювати результати, враховуючи індивідуальні особливості (предметно-методична);
- СК 03 здатність до передачі навчального матеріалу, що стосується формування умінь, навичок у рухових діях із різних видів фізичної активності, формування знань у питаннях із фізичної культури в закладі загальної середньої освіти на засадах персоналізованого підходу (навчальна);
- СК 04 здатність реалізовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології та самостійно розробляти методики різнобічного розвитку дітей в освітньому процесі з фізичної культури (розвивальна);
- СК 05 здатність орієнтуватись в інформаційному просторі питань з фізичної культури, здійснювати пошук, критично оцінювати й оперувати інформацією під час професійної діяльності, використовуючи наявні електронні (цифрові) освітні ресурси (інформаційно-цифрова);
- СК 06 здатність визначати і враховувати під час реалізації різних форм фізичної культури психофізіологічні особливості дітей для посилення мотивації, формування позитивної самооцінки, я-ідентичності, ціннісного ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя і (психологічна);
- СК 07 здатність виявляти шанобливе ставлення, цінувати особистість кожної дитини та забезпечувати їй можливість керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури (емоційно-етична);
- СК 08 здатність до рівноправної дії і взаємодії з дітьми, залученими фахівцями при проведенні індивідуальних і групових занять з фізичної культури (педагогічного партнерства);
- СК 09 здатність створювати для дітей під час занять з фізичної культури безпечне освітнє середовище, використовуючи відповідні технології, а також здійснювати просвітницьку діяльність щодо безпеки життєдіяльності, санітарії, гігієни, формувати культуру здорової й безпечної життєдіяльності та зберігати власне фізичне, психічне, духовне здоров'я (здоров'язбережувальна);

- СК 11 здатність прогнозувати досягнення дітей у кожному визначеному завданні з фізичної культури, використовуючи адекватні методи дослідження (прогностична);

- СК 12 здатність проектувати групові й персональні програми фізичної активності дітей із чітко визначеними спрямованістю, параметрами та очікуваною зміною показників (проектувальна);

- СК 13 здатність здійснювати оцінювання та аналізувати дані щодо результатів дітей з фізичної культури за здоров'язбережувальним, розвивальним, навчальним, теоретико-методичним напрямками (оцінювально-аналітична);

- СК 14 здатність розв'язувати проблеми, що виникають при здійсненні професійної діяльності, у тому числі які потребують нових стратегічних підходів, відбуваються у нових (незнайомих) середовищах, відзначаються неповною (обмеженою) інформацією та передбачають урахування аспектів соціальної та етичної відповідальності (науково-пошукова);

- СК 15 здатність виокремлювати напрями, завдання і способи їх вирішення, що пов'язані з професійним розвитком фахівця, шляхом набуття нових знань, умінь, навичок (здатність до самоосвіти впродовж життя);

- СК 16 здатність критично оцінювати власну професійну діяльність та визначати шляхи, способи усунення наявних недоліків в організації, формуванні та реалізації змісту фізичної культури дітей у закладі загальної середньої освіти (рефлексивна).

1-й, 2-й курси другий (магістерський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- СК 01 здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень;

- СК 02 здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту;

- СК 03 здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти;

- СК 04 здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів;

- СК 05 здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності;

- СК 06 здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту;

- СК 08 здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту;

- СК 10 здатність визначати основний фокус та зміст тренування з урахуванням виду спорту, завдань етапу річної та багаторічної підготовки, індивідуальних можливостей спортсменів;

- СК 11 здатність керувати власним фізичним і психічним станом з метою підвищення результативності тренерської діяльності.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Підвищення спортивної майстерності / Спортивно-педагогічного вдосконалення з боротьби самбо у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі **програмні результати навчання**:

1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- ПРН 05 володіє та практично реалізує педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для навчання дітей застосовувати набуті знання при реалізації базових і нових видів рухової діяльності, що передбачені змістом фізичної культури в закладі загальної середньої освіти;

- ПРН 06 володіє та практично реалізує педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування освіченості дітей у здійсненні розвитку фізичних (рухових), моральних, вольових якостей за допомогою засобів і методів фізичної культури;

- ПРН 10 застосовує механізми суб'єкт-суб'єктного підходу в практичній діяльності, вміння координувати і стимулювати навчально-пізнавальну діяльність дітей, підтримання їх прагнень до розкриття індивідуальних здібностей, можливостей і саморозвитку, в тому числі із залученням батьків на засадах партнерства для надання додаткової допомоги дітям та підтримки тих, хто має особливі освітні потреби;

- ПРН 14 знає вимоги до оформлення документації, основні закономірності побудови документів для забезпечення освітнього процесу та вміє практично застосовувати такі знання;

- ПРН 18 застосовує у професійній діяльності методи наукового пізнання, збирає інформацію, інтерпретує її та робить висновки щодо дієвості освітніх інновацій у фізичній культурі, умов упровадження й інтегрування останніх у власну практику, а при висвітленні результатів власної пошукової діяльності виконує положення документальних джерел, що стосуються академічної доброчесності.

1-й, 2-й, 3-й курси перший (бакалаврський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- ПРН 01 здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем;

- ПРН 04 показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення;

- ПРН 05 засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег;

- ПРН 07 здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами;

- ПРН 13 використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості;
- ПРН 17 знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини;
- ПРН 19 аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства;
- ПРН 21 застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- ПРН 22 знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та прояву недоброчесності поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- ПРН 23 володіти необхідним арсеналом техніко-тактичних вмінь, рухових дій та навичок, належним рівнем розвитку фізичних якостей у професійній діяльності;
- ПРН 24 здійснювати аналіз та оцінку здібностей, задатків особи до певного виду фізичної активності.
- ПРН 25 використовувати під час практичної підготовки теоретичні знання, практичні вміння та навички для проведення тренувальних занять з обраного виду спорту із врахуванням рівня розвитку фізичної, технічної, тактичної, психологічної, змагальної та інтегральної підготовленості осіб, які займаються.

1-й, 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 014/A4 Середня освіта (Фізична культура):

- ПРН 01 Здійснює комунікацію з дітьми, іншими учасниками освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти на засадах поціновування української національної культури, вияву поваги до багатоманітності й мультикультурності суспільства, творчого самовиразу;
- ПРН 03 Здійснює професійну діяльність свідомо та відповідально, поважаючи права і свободи кожної людини та реалізуючи свої права і обов'язки;
- ПРН 04 Генерує нові ідеї, виявляє і розв'язує проблеми у професійній діяльності з урахуванням положень про академічну доброчесність і використанням адекватних методів дослідження;
- ПРН 05 Приймає під час командної діяльності з фізичної культури ефективні управлінські рішення, вміє мотивувати людей до досягнення поставленої мети;
- ПРН 07 Формує зміст різних форм фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти на основі результатів науково-дослідної діяльності з моніторингу необхідних характеристик дітей і оцінювання їхніх результатів із урахуванням індивідуальних особливостей;
- ПРН 08 Здійснює освітню діяльність із формування умінь, навичок дітей у рухових діях із різних видів фізичної активності, знань у питаннях фізичної культури на засадах персоналізованого підходу;

- ПРН 09 Здійснює різнобічний розвиток дітей під час реалізації різних форм фізичної культури за допомогою самостійно розроблених методик та наявних інноваційних педагогічних, медико-біологічних, інформаційних технологій;

- ПРН 10 Орієнтується в інформаційному просторі питань з фізичної культури, здійснює пошук, критично оцінює й оперує інформацією під час професійної діяльності, використовуючи наявні цифрові сервіси і технології для підвищення ефективності фізичної культури та професійного розвитку (онлайн тренінги, дистанційні курси тощо); у зв'язку з цим дотримується академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів;

- ПРН 14 Забезпечує дітям на заняттях із фізичної культури безпечне освітнє середовище, використовуючи відповідні педагогічні технології для формування знань про правила безпеки життєдіяльності, особисту гігієну, фізичну активність і відпочинок, здорове харчування, запобігання шкідливим звичкам, санітарні, протиепідемічні правила і норми, а також дотримуючись їх та здійснюючи профілактичні заходи зі збереження власного фізичного, психічного, духовного здоров'я;

- ПРН 16 Обирає методи і засоби дослідження, що адекватні завданням із прогнозу досягнень дітей з фізичної культури у кожному визначеному завданні з фізичної культури;

- ПРН 21 Визначає сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, відповідність професійних компетентностей чинним вимогам, а також шляхи і способи усунення існуючих недоліків в організації, формуванні, реалізації змісту фізичної культури для досягнення її мети.

1-й, 2-й курс другий (магістерський) рівень спеціальність 017/A7 Фізична культура і спорт:

- ПРН 01 аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань;

- ПРН 02 приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби;

- ПРН 03 вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово;

- ПРН 05 розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти;

- ПРН 10 планувати тренувальний процес кваліфікованих спортсменів та реалізовувати його з використанням новітніх підходів, засобів та методів спортивного тренування.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки / обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Підвищення спортивної майстерності / Спортивно-педагогічного

вдосконалення з боротьби самбо» здобувачі вищої освіти мають **знати**:

- визначення базових понять предмету «Підвищення спортивної майстерності»: техніка ведення поєдинку, технічна майстерність, класифікація техніки, тактика ведення поєдинку, засоби ведення поєдинку, форми ведення поєдинку, тактична комбінація, система змагань, індивідуальні дії, стратегія, загальна фізична підготовка, спеціальна фізична підготовка;

- історію та розвиток боротьби самбо в Україні;
- історію та розвиток боротьби самбо у світі;
- сучасний стан та перспективи розвитку боротьби самбо в Україні та світі;
- класифікацію, систематику і термінологію з боротьби самбо;
- основні правила змагань з боротьби самбо;
- місце проведення, інвентар та обладнання в боротьбі самбо;
- анатомо-фізіологічні особливості дітей, підлітків та молоді;
- гігієнічні вимоги до тренувальних занять з боротьби самбо;
- профілактику травматизму на секційних заняттях з боротьби самбо;
- лікарський контроль, самоконтроль, перша допомога, масаж та самомасаж на секційних заняттях з боротьби самбо;
- особливості методики проведення секційних занять з боротьби самбо із дітьми різного віку;
- організацію змагань і методику суддівства з боротьби самбо.

вміти:

- підбирати імітаційні, підвідні та підготовчі вправи для вивчення техніки та тактики боротьби самбо;
- знаходити правильний вибір місця для проведення вправ і контролю;
- підбирати підготовчі та спеціальні вправи, ігри, естафети, що сприяють оволодінню технікою і тактикою боротьби самбо;
- підготувати план-конспект тренувального заняття з боротьби самбо для учнів різних вікових груп;
- підготувати план-конспект навчально-тренувального заняття з боротьби самбо для учнів груп початкової, базової та спеціалізованої підготовки в ДЮСШ;
- показати і аналізувати технічні прийоми боротьби самбо, послідовність вивчення прийомів;
- обладнати місце для проведення секційних занять та змагань з боротьби самбо;
- розробити Положення про змагання;
- оформити іменну заявку для участі у змаганнях;
- вміти вести протокол ходу змагань з боротьби самбо;
- виконувати обов'язки бокового судді, судді на килимі, судді секретаря;
- вміти оформити звіт головного судді змагань;
- володіти методикою навчання та вдосконалення рухових дій;
- володіти методикою проведення підготовчої, основної, заключної частини з елементами боротьби самбо;
- володіти методикою проведення навчально-тренувального заняття та методикою використання допоміжного і нестандартного обладнання з боротьби самбо в групах початкової, базової та спеціалізованої підготовки в ДЮСШ;

- володіти методикою проведення кондиційного тренування засобами боротьби самбо з різними групами населення, фізичної, технічної та тактичної підготовленості;
- володіти методами педагогічного контролю в процесі занять з боротьби самбо;
- володіти технічним арсеналом ведення навчально-тренувального поєдинку в стійці та партері.

7. Методи навчання:

Словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; методи навчання рухових дій загалом та по частинах, змагальний та ігровий методи, метод суворо регламентованої вправи, метод стандартно-повторної вправи, метод перемінної вправи, комбіновані методи, метод моделювання, рольовий метод; вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

8. Засоби діагностики результатів навчання: виконання тестових випробувань з фізичної, технічної та тактичної підготовки, проведення фрагментів навчально-тренувальних занять з боротьби самбо, виконання обов'язків суддів з трьох видів боротьби (судді на килимі, бокового судді, судді-секретаря), участь у змаганнях, проведення змагань, підготовка звітної документації, диференційований залік перший (бакалаврський) рівень, залік другий (магістерський) рівень вищої освіти.

9.1 Програма обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки для спеціальностей 017/A7 Фізична культура і спорт, ОПП «Тренер з видів спорту», 014/A4 Середня освіта (Фізична культура), ОПП Середня освіта «Фізична культура» першого (бакалаврського) рівня – 1, 2, 3, 4 курси та другого (магістерського) рівня вищої освіти – 1, 2 курси.

Лекційні заняття

Тематика лекційних занять	Академічні групи													
	FK1-B25	FK1-B25	FK1-B23	FK1-B22, FK2-B22	FKS1-B25	FKS1-B24	FKS1-B24	FKS1-B24	FKS1m-B24	FKS1ml-B23	FKS1-M25	FKS1-M24	FK1-M25	FK1-M24
Тема 1. Вступ у навчальну дисципліну «Підвищення спортивної майстерності».	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 2. Особливості фізичної, технічної, тактичної, психологічної та інтегральної підготовки в циклічних і ациклічних видах спорту.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Практичні заняття

Тематика практичних занять	Академічні групи													
	FK1-B25	FK1-B25	FK1-B23	FK1-B22, FK2-B22	FKS1-B25	FKS1-B24	FKS1-B24	FKS1-B24	FKS1m-B24	FKS1ml-B23	FKS1-M25	FKS1-M24	FK1-M25	FK1-M24
	Кількість годин практичних занять в осінньому та весняному семестрах													
	42/58	38/18	38/38	18/18	12/58	58/38	18/38	38/18	18/38	18/58	14/14	18/18	18/18	18/18
Змістовий модуль 1. Фізична підготовка														
Тема 1. (ПЗ 1). Тестування для вияву рівня загальної фізичної підготовки.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 2. (ПЗ 2). Тестування для вияву рівня загальної фізичної підготовки.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 3. (ПЗ 3). Тестування для вияву рівня спеціальної фізичної підготовки.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	2	2

Тема 4. (ПЗ 4). Тестування для вияву рівня спеціальної фізичної підготовки.	2	2	2	2	-	2	2	2	2	2	-	2	2	2
Тема 5. (ПЗ 5). Загальна фізична підготовка – розвиток швидкості.	2	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 6. (ПЗ 6). Загальна фізична підготовка – розвиток координаційних якостей.	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. (ПЗ 7). Загальна фізична підготовка – розвиток сили верхнього плечового поясу.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. (ПЗ 8). Загальна фізична підготовка – розвиток вибухової сили м'язів нижніх кінцівок.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 9. (ПЗ 9). Спеціальна фізична підготовка – розвиток швидкості реакції.	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 10. (ПЗ 10). Спеціальна фізична підготовка – розвиток вибухової сили верхнього плечового поясу.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 11 (ПЗ 11) Спеціальна фізична підготовка – розвиток ігрової витривалості.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 12 (ПЗ 12). Спеціальна фізична підготовка – розвиток вибухової сили м'язів верхніх і нижніх кінцівок.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 1	20	10	10	8	4	24	8	10	8	8	4	8	8	8
Змістовий модуль 2. Технічна підготовка														
Тема 1 (ПЗ 13) Аналіз техніки кидка передньої підніжки.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 2 (ПЗ 14). Аналіз техніки переворотів “накатом”, “ножицями”, “захватом шиї та ближньої ноги”.	2	2	2	-	2	2	-	2	-	-	2	-	-	-
Тема 3 (ПЗ 15). Аналіз техніки переводу в партер нирком під руку.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 4 (ПЗ 16) Аналіз техніки комбінацій, зв'язок, підводок.	2	2	2	-	2	2	-	2	-	-	2	-	-	-

Техніко-тактична підготовка кидка через плечі з виведенням партнера.														
Тема 5 (ПЗ 17). Аналіз техніки кидків через плечі в комбінації.	2	-	-	2	-	2	2	-	2	2	2	2	2	2
Тема 6 (ПЗ 18). Аналіз техніки захисних дій при виконанні кидків через плечі.	2	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7 (ПЗ 19). Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків передньою підніжкою.	-	2	2	2	-	2	2	2	2	2	-	2	2	2
Тема 8 (ПЗ 20). Удосконалення техніки кидків через спину в комбінації.	2	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 9 (ПЗ 21). Удосконалення техніки кидків через плечі в комбінації. Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків через плечі.	2	2	2	2	-	2	2	2	2	2	-	2	2	2
Тема 10 (ПЗ 22). Удосконалення техніки кидків задньої підніжки в комбінації. Тактика ведення поєдинку в боротьбі лежачи, техніка накатів, напівнакатів, переворотів.	2	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 11 (ПЗ 23). Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидка прогином. Удосконалення техніки переводу в партер нирком під руку.	2	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 12 (ПЗ 24). Удосконалення техніки кидків зі спини в комбінації. Тактика захисту – при кидках зі спини з захватом руки та поясу, з захватом руки і шиї.	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 13 (ПЗ 25). Удосконалення комбінацій, зв'язок, підводок. Тактика захисту – при кидках задньою та передньою підніжкою.	-	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-

Тема 14 (ПЗ 26). Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків передньою підніжкою. Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків зі спини.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 15 (ПЗ 27). Техніка ведення поєдинку в боротьбі лежачи, техніка накатів, напівнакатів, переворотів.	-	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 16 (ПЗ 28). Аналіз техніки перевороту захватом дальньої руки та ближньої ноги.	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 17 (ПЗ 29). Аналіз техніки переворотів на утримання з боку, верхом, поперек.	-	2	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 18 (ПЗ 30). Аналіз техніки больових прийомів та звільнення від них.	-	2	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	22	28	28	10	8	34	10	28	10	10	10	10	10	10
Разом за 1 семестр	42	38	38	18	12	58	18	38	18	18	14	18	18	18
Змістовий модуль 3. Тактична підготовка														
Тема 1 (ПЗ 31). Тактика захисту – удосконалення техніки кидків зі спини в комбінації. Удосконалення техніки захисних дій при кидках задньою підніжкою.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 2 (ПЗ 32). Тактика захисту – удосконалення техніки захисних дій при виконанні переворотів, накатів. Удосконалення техніки задньою підніжкою.	2	2	-	2	2	-	-	2	-	2	-	2	2	2
Тема 3 (ПЗ 33). Тактика захисту – при кидках через плечі з колін, з висідом.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 4 (ПЗ 34). Тактика захисту – при техніці накатів, переворотів. Тактика захисту – при техніці перевороту “ножицями”, перевороту “важелем”.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	2	2

Тема 5 (ПЗ 35). Тактика захисту – Удосконалення техніки кидків через спину в комбінації.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 6 (ПЗ 36). Тактика захисту – удосконалення техніки захисних дій від кидків зі спини.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Тема 7 (ПЗ 37). Тактика захисту – тактичні дії: захват-кидок; заведення в одну сторону-кидок скручуванням в другу.	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	2	-	-	-
Тема 8 (ПЗ 38). Тактика захисту – удосконалення комбінаційної боротьби в захисті – (від проходів в ноги, при кидках через плечі).	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 9 (ПЗ 39). Тактика захисту – при виконанні кидків відхватам, підсіканнями, зацепами.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 10 (ПЗ 40). Тактика захисту – при переводах зі стійки в партер (нирком під руку).	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 11 (ПЗ 41). Тактика захисту – при переворотках зі сторони голови.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 12 (ПЗ 42). Тактика ведення поєдинку – в центрі килиму боротьба за вигідне положення (руки з низу).	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 13 (ПЗ 43). Тактика ведення поєдинку – в центрі килиму боротьба за вигідне положення (руки з низу).	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 14 (ПЗ 44). Тактика захисту: удосконалення техніки проходів в ноги.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 15 (ПЗ 45). Тактика захисту – при кидках зі спини з захватом руки та поясу, з захватом руки і шиї.	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 16 (ПЗ 46). Тактика ведення поєдинку – на краю килима боротьба за активність.	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-

Тема 17 (ПЗ 47). Удосконалення техніко-тактичних і захисних дій при кидках через плечі в комбінації.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 18 (ПЗ 48). Тактичні варіанти (комбінації) техніки кидків через спину в комбінації.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 19 (ПЗ 49). Тактика ведення поєдинку – в центрі килиму боротьба за вигідне положення.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Разом за ЗМЗ	38	10	20	10	38	20	20	10	20	38	10	10	10	10
Змістовий модуль 4. Суддівська і змагальна підготовка														
Тема 1 (ПЗ 50). Обов'язки головного судді змагань з боротьби самбо.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 2 (ПЗ 51). Обов'язки головного секретаря змагань з боротьби самбо.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тема 3 (ПЗ 52). Обов'язки судді на килимі.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	2	2
Тема 4 (ПЗ 53). Місцезнаходження, обов'язки та повноваження бокового судді.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	2	2
Тема 5 (ПЗ 54). Місцезнаходження, обов'язки та повноваження судді-секундоментриста.	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 6 (ПЗ 55). Методика суддівства секційних змагань з боротьби самбо у групах початкової підготовки.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Тема 7 (ПЗ 56). Змагальна підготовка, участь у товариських поєдинках.	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 8 (ПЗ 57). Підготовка до змагань, проведення змагань та дії, які потрібно зробити після змагань. Положення про змагання. Документація (протоколи зважування, протоколи змагань, звіт головного судді).	2	-	2	-	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-

Тема 9 (ПЗ 58). Змагальна підготовка, участь у товариських поєдинках.	-	-	2	-	2	2	2	-	2	-	-	-	-	-
Тема 10 (ПЗ 59). Змагальна підготовка, участь в офіційних змаганнях.	2	-	2	-	-	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Тема 11 (ПЗ 60). Змагальна підготовка, участь в офіційних змаганнях.	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Разом за ЗМ 4	20	8	18	8	20	18	18	8	18	20	4	8	8	8
Разом годин за II семестр	58	18	38	18	58	38	38	18	38	58	14	18	18	18

Самостійна робота

Тематика практичних занять	Академічні групи													
	FK1-B25	FK1-B24	FK1-B23	FK1-B22, FK2-B22	FKS1-B25	FKS1-B24	FKS1-B23	FKS1-B22	FKS1m-B24	FKS1ml-B23	FKS1-M25	FKS1-M24	FK1-M25	FK1-M24
	Кількість годин практичних занять в осінньому та весняному семестрах													
	46/60	20/10	20/20	10/10	16/60	30/20	10/20	20/10	10/20	10/30	44/44	18	40/40	40
Змістовий модуль 1. Фізична підготовка														
Тема 1. (ПЗ 1). Тестування для вияву рівня загальної фізичної підготовки.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 2. (ПЗ 2). Тестування для вияву рівня загальної фізичної підготовки.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 3. (ПЗ 3). Тестування для вияву рівня спеціальної фізичної підготовки.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 4. (ПЗ 4). Тестування для вияву рівня спеціальної фізичної підготовки.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 5. (ПЗ 5). Загальна фізична підготовка – розвиток швидкості.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 6. (ПЗ 6). Загальна	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3

фізична підготовка – розвиток координаційних якостей.														
Тема 7. (ПЗ 7). Загальна фізична підготовка – розвиток сили верхнього плечового поясу.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 8. (ПЗ 8). Загальна фізична підготовка – розвиток вибухової сили м'язів нижніх кінцівок.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 9. (ПЗ 9). Спеціальна фізична підготовка – розвиток швидкості реакції.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 10. (ПЗ 10). Спеціальна фізична підготовка – розвиток вибухової сили верхнього плечового поясу.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 11 (ПЗ 11) Спеціальна фізична підготовка – розвиток витривалості.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Тема 12 (ПЗ 12). Спеціальна фізична підготовка – розвиток вибухової сили м'язів верхніх і нижніх кінцівок.	1,5	1	1	0,3	0,5	1	0,3	1	0,3	0,3	1,5	1	1,3	1,3
Разом за ЗМ 1	18	12	12	3,6	6	12	3,6	12	3,6	3,6	18	12	15,6	15,6
Змістовий модуль 2. Технічна підготовка														
Тема 1 (ПЗ 13) Аналіз техніки кидка передньої підніжки.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 2 (ПЗ 14). Аналіз техніки переворотів “накатом”, “ножицями”, “захватом шиї та ближньої ноги”.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 3 (ПЗ 15). Аналіз техніки переводу в партер нирком під руку.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 4 (ПЗ 16 Аналіз техніки комбінацій, зв'язок, підводок. Техніко-тактична підготовка кидка через плечі з	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3

виведенням партнера.														
Тема 5 (ПЗ 17). Аналіз техніки кидків через плечі в комбінації.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 6 (ПЗ 18). Аналіз техніки захисних дій при виконанні кидків через плечі.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 7 (ПЗ 19). Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків передньою підніжкою.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 8 (ПЗ 20). Удосконалення техніки кидків через спину в комбінації.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 9 (ПЗ 21). Удосконалення техніки кидків через плечі в комбінації. Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків через плечі.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 10 (ПЗ 22). Удосконалення техніки кидків задньої підніжки в комбінації. Тактика ведення поєдинку в боротьбі лежачи, техніка накатів, напівнакатів, переворотів.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 11 (ПЗ 23). Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидка прогином. Удосконалення техніки переводу в партер нирком під руку.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 12 (ПЗ 24). Удосконалення техніки кидків зі спини в комбінації. Тактика захисту – при кидках зі спини з захватом руки та поясу, з захватом руки і шиї.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 13 (ПЗ 25).	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3

Удосконалення комбінацій, зв'язок, підводок. Тактика захисту – при кидках задньою та передньою підніжкою.														
Тема 14 (ПЗ 26). Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків передньою підніжкою. Удосконалення техніки захисних дій при виконанні кидків зі спини.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 15 (ПЗ 27). Техніка ведення поєдинку в боротьбі лежачи, техніка накатів, напівнакатів, переворотів.	1,5	0,4	0,4	0,3	0,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,4	0,3	1,3	1,3
Тема 16 (ПЗ 28). Аналіз техніки перевороту захватом дальньої руки та ближньої ноги.	1,5	0,4	0,4	0,3	1,5	1	0,3	0,4	0,3	0,3	1,8	0,3	1,3	1,3
Тема 17 (ПЗ 29). Аналіз техніки переворотів на утримання з боку, верхом, поперек.	2,5	0,6	0,6	0,3	0,5	1	0,3	0,6	0,3	0,3	1,8	0,6	1,3	1,3
Тема 18 (ПЗ 30). Аналіз техніки больових прийомів та звільнення від них.	2,5	1	1	1,3	0,5	1	1,3	1	1,3	1,3	1,4	0,6	2,3	2,3
Разом за ЗМ 2	28	8	8	4,6	10	18	4,6	8	4,6	4,6	26	6	24,4	24,4
Разом за 1 семестр	46	20	20	10	16	30	10	20	10	10	44	18	40	40
Змістовий модуль 3. Тактична підготовка														
Тема 1 (ПЗ 31). Тактика захисту – удосконалення техніки кидків зі спини в комбінації. Удосконалення техніки захисних дій при кидках задньою підніжкою.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 2 (ПЗ 32). Тактика захисту – удосконалення техніки захисних дій при виконанні переворотів, накатів. Удосконалення техніки задньою підніжкою.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	

Тема 3 (ПЗ 33). Тактика захисту – при кидках через плечі з колін, з висідом.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 4 (ПЗ 34). Тактика захисту – при техніці накатів, переворотів. Тактика захисту – при техніці перевороту “ножицями”, перевороту “важелем”.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 5 (ПЗ 35). Тактика захисту – Удосконалення техніки кидків через спину в комбінації.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 6 (ПЗ 36). Тактика захисту – удосконалення техніки захисних дій від кидків зі спини.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 7 (ПЗ 37). Тактика захисту – тактичні дії: захват-кидок; заведення в одну сторону-кидок скручуванням в другу.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 8 (ПЗ 38). Тактика захисту – удосконалення комбінаційної боротьби в захисті – (від проходів в ноги, при кидках через плечі).	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 9 (ПЗ 39). Тактика захисту – при виконанні кидків відхвatom, підсіканнями, зацепами.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 10 (ПЗ 40). Тактика захисту – при переводах зі стійки в партер (нирком під руку).	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 11 (ПЗ 41). Тактика захисту – при переворотах зі сторони голови.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 12 (ПЗ 42). Тактика ведення поєдинку – в центрі килиму боротьба за вигідне	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	

положення (руки з низу).														
Тема 13 (ПЗ 43). Тактика ведення поєдинку – в центрі килиму боротьба за вигідне положення (руки з низу).	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 14 (ПЗ 44). Тактика захисту: удосконалення техніки проходів в ноги.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	1	
Тема 15 (ПЗ 45). Тактика захисту – при кидках зі спини з захватом руки та поясу, з захватом руки і шиї.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	2	
Тема 16 (ПЗ 46). Тактика ведення поєдинку – на краю килима боротьба за активність.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	2	
Тема 17 (ПЗ 47). Удосконалення техніко-тактичних і захисних дій при кидках через плечі в комбінації.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	2	
Тема 18 (ПЗ 48). Тактичні варіанти (комбінації) техніки кидків через спину в комбінації.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1,5	-	2	
Тема 19 (ПЗ 49). Тактика ведення поєдинку – в центрі килиму боротьба за вигідне положення.	2	0,3	0,6	0,3	1	0,6	0,6	0,3	0,6	1	1	-	2	
Разом за ЗМ 3	38	5,7	11,4	5,7	19	11,4	11,4	5,7	11,4	19	28	-	24	-
Змістовий модуль 4. Суддівська і змагальна підготовка														
Тема 1 (ПЗ 50). Обов'язки головного судді змагань з боротьби самбо.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	1	-	1	-
Тема 2 (ПЗ 51). Обов'язки головного секретаря змагань з боротьби самбо.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	1	-	1	-
Тема 3 (ПЗ 52). Обов'язки судді на килимі.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	1	-	1	-
Тема 4 (ПЗ 53). Місцезнаходження, обов'язки	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	1	-	1	-

та повноваження бокового судді.														
Тема 5 (ПЗ 54). Місцезнаходження, обов'язки та повноваження судді-секундоментриста.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	1	-	1	-
Тема 6 (ПЗ 55). Методика суддівства секційних змагань з боротьби самбо у групах початкової підготовки.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	1	-	1	-
Тема 7 (ПЗ 56). Змагальна підготовка, участь у товариських поєдинках.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	2	-	2	-
Тема 8 (ПЗ 57). Підготовка до змагань, проведення змагань та дії, які потрібно зробити після змагань. Положення про змагання. Документація (протоколи зважування, протоколи змагань, звіт головного судді).	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	2	-	2	-
Тема 9 (ПЗ 58). Змагальна підготовка, участь у товариських поєдинках.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	2	-	2	-
Тема 10 (ПЗ 59). Змагальна підготовка, участь в офіційних змаганнях.	2	0,3	0,8	0,3	1	0,8	0,8	0,3	0,8	1	2	-	2	-
Тема 11 (ПЗ 60). Змагальна підготовка, участь в офіційних змаганнях.	2	1,3	0,6	1,3	1	0,6	0,6	1,3	0,6	1	2	-	2	-
Разом за ЗМ 4	22	4,3	8,6	4,3	11	8,6	8,6	4,3	8,6	11	16	-	16	-
Разом годин за II семестр	60	10	20	10	60	20	20	10	20	30	44	-	40	-

10. Форми та методи поточного семестрового та підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування (для вияву рівня розвитку фізичних якостей), контрольне виконання рухових дій (технічна та тактична підготовка) проведення фрагментів навчально-тренувальних занять з боротьби самбо, демонстрація, вирішення проблемних ситуацій, аналіз виконаної роботи, диференційований залік (перший (бакалаврський) рівень 2, 4, 6, 8 семестри), другий (магістерський) рівень залік (1, 3 семестри).

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	100 балів
Поточний контроль	Поточний контроль	Поточний контроль	Поточний контроль	
20 балів	30 балів	30 балів	20 балів	

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Критерії оцінювання практичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
						Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Технічний елемент виконано правильно, точно, впевнено і вільно	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Технічний елемент виконано правильно, точно, впевнено і вільно, але допущена одна не суттєва помилка	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок	Технічний елемент виконаний правильно, але допущено не більше двох незначних помилок, які ведуть до неточного виконання деталей техніки		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Технічний елемент виконано в основному правильно, але з однією помилкою, яка призводить до невиконання деталей техніки або трьом помилкам, які спричиняють неточне виконання рухової дії	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Технічний елемент виконано в основному правильно, але з однією грубою помилкою		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Технічний елемент виконаний неправильно, допущено спотворення основи техніки або допущено більше чотирьох інших помилок	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Технічний елемент не виконано зовсім		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (<http://surl.li/hwbc>).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «ПСМ з боротьби самбо» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 10 оцінок, а саме: 12, 10, 8, 12, 10, 11, 9, 9, 10, 11. Ваговий бал ЗМ 1 складає 20 балів.

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 10,2 бали;

- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 10,2) + 0,4) \times 20 = 18$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «ПСМ з боротьби самбо» отримав – 18 балів.

Шкала оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Об'єм пройденого матеріалу	Кількісний показник						Бали що нарах. за 12 б.с.о.
	Перший (бакалаврський) рівень				Другий (магістерський) рівень		
	I	II	III	IV	I рік навчання	II рік навчання	
Змістовий модуль 1 Фізична підготовка (ваговий бал 20)							
1. Човниковий біг 4х9м. Проводиться у спортивному залі на рівній доріжці, завдовжки не менш 11-12 м. Відміряють 9-метрову ділянку, початок і кінець якої позначають лініями (стартовою та фінішною). За кожною з цих ліній – 2 півкола радіусом 50 см з центром лінії. На дальнє півколо за фінішною рисою кладуть дерев'яний кубик (5 см). Студент стає за ближчою рисою на лінії старту і по команді «Марш» починає бігти до фінішної лінії, оббігає півколо, бере кубик і повертається до лінії старту. Вимірюється в секундах.	10,6	10,4	10,2	10,0	10,0	10,0	12
	11,0	10,8	10,6	10,4	10,4	10,4	9
	11,5	11,3	11,1	10,9	10,9	10,9	6
2. Біг 3000 м. Проводиться на доріжці стадіону в спортивному взутті без шипів. Кількість учасників визначається умовами, що дозволяють їм не заважати одне одному. Після 10-15 хвилинної розминки відбувається старт. Вимірюється у хвиликах	10,50	10,30	10,25	10,20	10,20	10,20	12
	11,35	11,15	11,10	11,00	11,00	11,00	9
	12,10	11,50	11,40	11,30	11,30	11,30	6
3. Підтягування в стані вису на поперечині (кількість разів) для	12	16	18	20	20	20	12

хлопців. Виконується з положення вис хватом зверху, руки на ширині плечей. Темп виконання, якщо при згинанні рук підборіддя перебуває над перекладиною. В разі допоміжних рухів спроба не зараховується. Вимірюється в кількості раз.	10	14	16	18	18	18	9
	8	12	14	16	16	16	6
Згинання та розгинання рук в упорі лежачи для дівчат. Студентка приймає положення упору лежачи, руки прямі на ширині плечей кистями вперед, тулуб і ноги утворюють пряму лінію, пальці стоп опираються на підлогу. За командою викладача студентка розпочинає ритмічно з повною амплітудою згинати і розгинати руки. Вимірюється в кількості раз.	23	25	27	29	29	29	12
	19	21	23	25	25	25	9
	16	18	20	22	22	22	6
4. Піднімання в сід за 1 хвилину. Виконується з положення лежачи, руки за головою, ноги зігнуті в колінах. Вимірюється в кількості раз.	23	25	27	29	29	29	12
	18	20	22	24	24	24	9
	17	15	17	19	19	19	6
5. Стрибок у гору з місця. Виконується поштовхом обох ніг та замахом рук від поверхні підлоги. Вимірювання висоти стрибка здійснюється рулеткою або сантиметровою стрічкою за методикою Абалакова. Вимірюється в сантиметрах.	35	40	45	50	50	50	12
	30	35	40	45	45	45	9
	25	30	35	40	40	40	6
6. Стрибок у гору з розбігу, з діставанням певної мітки на стіні.	55	60	65	70	70	70	12

Вимірюється висота студента з піднятою вгору рукою. Розбіг виконувати, як при нападаючому ударі, під кутом до стіни. Віднімається від тієї мітки, що дістав студент, його зріст з піднятою рукою. Вимірюється в сантиметрах.	50	55	60	65	65	65	9
	40	45	50	55	55	55	6
7. Стрибок у довжину з місця виконується поштовхом обох ніг від лінії або краю дошки на покриття, що виключає жорстке приземлення. Відстань стрибка вимірюється сталевою рулеткою. Вимірюється в сантиметрах.	200	210	220	230	230	230	12
	190	200	210	220	220	220	9
	175	185	195	205	205	205	6
8. Кидок набивного м'яча вагою 2 кг з-за голови двома руками. Виконується з положення сидячи, ноги нарізно, м'яч у простягнутих руках над головою. Перед кидком студент біля лінії старту займає положення, при якому тазовий кут, утворений розведенням ніг, не виходить за стартову лінію. Віддаль кидка вимірюється рулеткою. Вимірюється в метрах	4	5	6	8	8	8	12
	3	4	5	6	6	6	9
	2	3	4	5	5	5	6
9. Біг «ялинкою».	30	28	26	24	24	24	12
	34	32	30	28	28	28	9
	38	36	34	32	32	32	6
10. Проведення фрагментів навчально-тренувальних занять з боротьби самбо. Проведення підготовчої частини 4-х навчально-тренувальних занять – 2 курс ОС «бакалавр». Розвиток фізичних якостей засобами боротьби (3-4 курси ОС «бакалавр» 4 заняття, 1-2 курси ОС «магістр» 2 заняття.							4-12
Змістовий модуль 2 Технічна підготовка (ваговий бал 30)							
1. Випробування на виконання техніки переводів (нирком під	6	8	10	12	12	12	10-12

руку та захватом двома руками однієї – за 10 сек). Основні вимоги: при якісному технічному виконанні запропонованих способів - виконання в ліву та праву сторони з отримкою оцінки. Робоча зона – площа килиму 9х9 м.	4	6	8	10	10	10	7-9
	2	4	6	8	8	8	4-6
2. Випробування на виконання кидків зі спини захватом руки та поясниці. (Кількісні результати). Виконуються кидки в праву, ліву сторони упродовж 30 сек. - або кидки захватом руки та шиї; - або кидки захватом двох рук.	18	20	22	24	24	24	10-12
	16	18	20	22	22	22	7-9
	14	16	18	20	20	20	4-6
3. Перевірка та точність виконання атакуючих дій при виконанні проходів в ноги за 30 сек. Вимоги цих випробувань полягають в тому, щоб якісно в технічному відношенні, виконуючи той чи інший спосіб атакуючих дій, студенти могли виконувати проходи в ноги різними способами із досягненням оцінки. Площа виконання – тільки робоча зона.	14	16	18	20	20	20	10-12
	12	14	16	18	18	18	7-9
	10	12	14	16	16	16	4-6
4. Випробування «захисні дії від проходів в ноги при виконанні контратакуючих дій для отримання оцінки (кількість балів) за 30 сек». Студент перебуває в робочій зоні килиму виконує захисні контратакуючі дії від проходів в ноги. Виконання здійснюється	14	16	18	20	20	20	10-12
	12	14	16	18	18	18	7-9
	10	12	14	16	16	16	4-6

упродовж 30 сек якісно та з отриманням оцінки (кількість балів).							
5. Випробування та точність та правильність виконання кидка прогином захватом руки та тулуба упродовж 30 сек. Мета перевірки – встановити рівень володіння навичками кидка прогином. – кидки манекена або партнера виконуються в центрі робочої зони.	10	12	14	16	16	16	10-12
	8	10	12	14	14	14	7-9
	6	8	10	12	12	12	4-6
6. Перевірка атакуючих дій в партері (перевороты накатом або полунакатом в праву, ліву сторони). Упродовж 20 сек студент виконує перевороты в дві сторони в робочій зоні з оцінкою балів.	8	10	12	14	14	14	10-12
	6	8	10	12	12	12	7-9
	4	6	8	10	10	10	4-6
7. Проведення фрагментів навчально-тренувальних занять з боротьби самбо. Проведення підготовчої частини 4-х навчально-тренувальних занять – 2 курс ОС «бакалавр». Вивчення та вдосконалення техніки рухових дій (3-4 курси ОС «бакалавр» 4 заняття, 1-2 курси ОС «магістр» 2 заняття.							4-12
Змістовий модуль 3 Тактична підготовка (ваговий бал 30)							
1. Перевірка захисних дій від кидків задньою та передньою підніжкою (декілька комбінацій контратаки). Студенти групи СПВ повинні під час кидків задньою та передньою підніжкою виконати контратакуючі дії (кидок за вибором).	8	10	12	14	14	14	10-12
	6	8	10	12	12	12	7-9
	4	6	8	10	10	10	4-6
2. Захисні дії від кидків зі спини, через плечі, захватом руки на плече. Виконання захисних дій від заданих прийомів в комбінації (імпровізація різних кидків в навчальному поєдинку).	8	10	12	14	14	14	10-12
	6	8	10	12	12	12	7-9
	4	6	8	10	10	10	4-6

Студенти виконують декілька кидків від одного прийому на час та в навчальному поєдинку.							
3. Перехід від тактичних дій в нападі до тактичних дій в захисті							
3.1 Захисні дії зацепом із середини. Студент, виконавши відхід назад атакує зацепом із середини ліву чи праву ногу.	8	10	12	14	14	14	10-12
	6	8	10	12	12	12	7-9
	4	6	8	10	10	10	4-6
3.2 Захисні дії від кидка прогином із зашагуванням. При виконанні кидка виконується зашагування з послідовним кидком прогином. Імпровізація кидка в русі, з місця та під час навчального поєдинку.	8	10	12	14	14	14	10-12
	6	8	10	12	12	12	7-9
	4	6	8	10	10	10	4-6
4. Блокування нападаючих дій: - при проходах в ноги; - при швунгах; - при спробі зайти за спину.	8	10	12	14	14	14	10-12
	6	8	10	12	12	12	7-9
	4	6	8	10	10	10	4-6
7. Проведення фрагментів навчально-тренувальних занять з боротьби самбо. Проведення підготовчої частини 4-х навчально-тренувальних занять – 2 курс ОС «бакалавр». Вивчення та вдосконалення тактики нападу та тактики захисту (3-4 курси ОС «бакалавр» 4 заняття, 1-2 курси ОС «магістр» 2 заняття).							4-12
Змістовий модуль 4 Суддівська і змагальна підготовка (ваговий бал 20)							
1. Загальні положення правил боротьби.							4-12
2. Виконання обов'язків бокових суддів.							4-12
3. Виконання обов'язків судді на килимі.							4-12
4. Виконання обов'язків судді - секретаря.							4-12
5. Виконання обов'язків головного судді за столиком під час поєдинку.							4-12
6. Підготовка до змагань. Проведення змагань та дії, які потрібно зробити до, під час та після змагань. Положення про змагання. Документація (заявки, протоколи, таблиця результатів поєдинків, календар змагань).							4-12
7. Відсудити 30 зустрічей під час змагань між студентами групи СПВ.							4-12
8. Прийняти участь в організації та проведенні товариських зустрічей (30 упродовж навчального року).							4-12
9. Приймати участь в організації та проведенні змагань на першість міста, області (10-16 упродовж навчального року).							4-12

Самостійна робота

Здобувачі вищої освіти у межах вивчення освітнього компоненту готують плани-конспекти проведення навчально-тренувальних занять.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1>) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті.

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою.

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- **відмінно (12-10 балів)**, якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів I місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017/014 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів)**: якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів II або III місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів II або III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017/014 Фізична культура і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів)**: короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його

знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних
досягнень здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов’язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Підвищення спортивної майстерності / Спортивно-педагогічного вдосконалення з боротьби самбо»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує

підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компоненту;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проєктора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, мультимедійний методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор, аудиторія (222 а), телевізор (плазма) TV AUDIO SAMSUNG 104-IX (2008 р., 1 шт.).

Спортивний зал № 4, аудиторія 120 для проведення практичних занять, матеріально-технічне забезпечення для проведення практичних занять:

- спортивні мати (килим) для проведення занять з боротьби самбо;
- спортивний інвентар (шведська драбина, канат, лапи, подушки, ракетки, тренувальні жилети, манекен борцівський, фітбол м'яч, скакалки, обручі, резинова сила, колесо для преса, м'ячі волейбольні, м'ячі футбольні, м'ячі набивні вагою 2, 3 та 5 кг, кеглі, конуси пластмасові);
- спортивна форма (куртка-самбовка, шорти сині та червоні, борцівки).

14. Рекомендована література.

Основна

1. Гуска М., Мазур В., Квасневська А., Щегельський В., Бабич Т., Зубаль М.

Українські народні рухливі ігри та забави в системі спортивного тренування : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А. С., 2025. 248 с. URI: <https://surl.li/beljus> (дата звернення: 18.08.2025).

2. Лапицький В. О., Гончаренко В. І., Чхайло М. Б. Навчально-методичний посібник з тренерської практики. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 124 с. URI: <https://tinyurl.com/2p8tceu6> (дата звернення: 14.08.2025).

3. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Спортивна боротьба. Методичні рекомендації до виконання практичних і самостійних занять з дисципліни "Спортивна боротьба з методикою викладання" (для студентів факультету фізичної культури). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 148 с. URI: <https://tinyurl.com/2b9amjnk> (дата звернення: 15.08.2025).

4. Прозар М. В., Зубаль М. В., Райтаровська І. В., Мазур В. Й. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ступенів вищої освіти "бакалавр" та магістр" : [навч. посіб.]. Кам'янець-Подільський : Віт'А Друк, 2021. 168 с. URI: <https://tinyurl.com/bdhdj99m> (дата звернення: 18.08.2025).

5. Мазур В. Й. Методика навчання техніко-тактичним діям юних борців у групах базової підготовки ДЮСШ. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 18. Т. 2. С. 99-101. URI: <https://tinyurl.com/3dz2b5r9> (дата звернення: 13.08.2025).

Допоміжна

1. Бабич Н. Л., Полякова О. О., Березяк К. М., Мазур В. Й., Шевченко Т. Г. Програма фізичної терапії юнаків, які спеціалізуються у спортивних видах боротьби після лікування коронавірусної хвороби. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. Випуск 4 (149) 22. С. 26-35. URI: <https://tinyurl.com/bdh9uxaw> (дата звернення: 14.08.2025).

2. Гуска М. Б., Гуска М. В., Мазур В.Й. Колове тренування як засіб розвитку сили у шкільній секції з боротьби. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць [редкол.: І.І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 9. С. 26-30. URI: <https://tinyurl.com/23f8wc5c> (дата звернення: 13.08.2025).

3. Гуска М. Б., Мазур В. Й., Шишкін О. П. Досягнення студентів, випускників і викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка зі спортивної боротьби за роки Незалежності України: іст. нарис, присвяч. 70-річчю ф-ту фіз. к-ри Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. 200 с. URI:

<https://tinyurl.com/yvjs5fpc> (дата звернення: 14.08.2025).

4. Гуска М. Б., Мазур В. Й., Гоншовський В. М., Марущак А. А. Вплив антиоксидантів на швидке відновлення після тренувань на прикладі спортсменів-важкоатлетів. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс], [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 13. С. 30-35. URI: <https://surl.lt/wzeryp> (дата звернення: 18.08.2025).

5. Євтушенко Є. Г., Білобров В. М., Делямба М. М., Мазур В. Й., Мердов С. П., Сирмамійх В. В. Моніторинг арсеналу рідкісних прийомів боротьби самбо. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Випуск 2 (160) 23. с. 170. С. 105-110. URI: <http://surl.li/iidbk> (дата звернення: 19.08.2025).

6. Мазур В. Й., Петров А. О. Методичні особливості розвитку рухових здібностей юних борців ДЮСШ в тренувальному процесі. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини [редкол.: І.І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. Випуск 11. 424 с. С. 224-233. URI: <https://tinyurl.com/2p8bm74k> (дата звернення: 14.08.2025).

7. Мазур В. Й. Методика навчання техніко-тактичним діям юних борців у групах базової підготовки ДЮСШ. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 18. Т. 2. С. 99-101. URI: <https://tinyurl.com/3dz2b5r9> (дата звернення: 18.08.2025).

8. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Особливості психологічної підготовки борців групи спортивно-педагогічного вдосконалення К-ПНУ імені Івана Огієнка. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць [редкол.: І.І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 9. С. 75-81. URI: <https://tinyurl.com/23f8wc5c> (дата звернення: 12.08.2025).

9. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Динаміка показників спеціальної витривалості спортсменів-борців. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 19. Т. 2. С. 107-108. URI: <https://tinyurl.com/mr2n8b2u> (дата звернення: 14.08.2025).

10. Мазур В., Кучер В., Петров А., Скавронський О., Чистякова М., Марчук В., Марчук Д, Макарчук Б. Вдосконалення рухових якостей спортсменів, які

спеціалізуються у дзюдо, на етапі попередньої базової підготовки. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Кам'янець-Подільський, 2021. Вип. 19. С. 31-35. URI: <https://tinyurl.com/yc3upk56> (дата звернення: 11.08.2025).

11. Мазур В. Й, Гуска М. Б, Білянський Д. Ю, Панчук М. Р. Особливості психологічної підготовки юних борців дитячо-юнацьких спортивних шкіл до змагальної діяльності. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс] / [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Випуск 12. С. 48-60. URI: <http://surl.li/joswo> (дата звернення: 12.08.2025).

12. Мазур В. Й, Гуска М. Б, Білянський Д. Ю. Профілактика травматизму в спортивних видах боротьби. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс], [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 13. С. 81-89. URI: <https://surl.li/hhhckj> (дата звернення: 12.08.2025).

13. Мазур В. Й, Гуска М. Б, Воронецький В. Б. Особливості вдосконалення техніко-тактичних дій самбістів на етапі базової підготовки дитячо-юнацької спортивної школи. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 23. С. 825-828. URI: <https://surl.li/vngveo> (дата звернення: 15.08.2025).

14. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Аналіз тренувальної діяльності юних борців у шкільній секції. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. 20. Т 2. С. 134-136. URI: <http://surl.li/xxvvhhe> (дата звернення: 11.08.2025).

15. Матвеев С. Ф. та інші. Самбо. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. Київ. 2001. 99 с. URI: <https://tinyurl.com/utvpeda8> (дата звернення: 18.08.2025).

16. Поляков І. О., Гуска М. Б., Мазур В. Й., Романенко О. І., Мичковська Л. І. Сутність та структура формування готовності тренерів з однокласників до побудови раціональних тактичних схем. Науковий часопис національного педагогічного університету імені м. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Випуск 87. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 144 с. С. 77-82. URI: <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/nc-87> (дата звернення: 15.08.2025).

17. Тимчик М. В., Алесейчук Є. Ю., Деревянко В. В., Єрмолова В. М.,

Сілкова В. О. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи (рівень стандарту). Затверджено Міністерством освіти і науки України. Наказ від 22 березня 2017 року № 451. URL: <https://tinyurl.com/2p8aapf9> (дата звернення: 16.07.2025 р.).

18. Чистякова М., Марчук В., Марчук Д., Козак Є., Вергуш О., Мазур В. Відновлення фізичної працездатності в процесі підготовки спортсменів, які спеціалізуються в дзюдо. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол. : Єдинак Г. А. (відп. ред.) та ін]. Кам'янець-Подільський : Видавець Панькова А. С. 2024. Випуск 29 (2). 50 с. С. 104-109. URI: <http://surl.li/xptewr> (дата звернення: 25.08.2025).

19. Шандригось В. І. Рухливі ігри з елементами єдиноборств: Навчально-методичний посібник / 2-ге вид. доповнене і перероблене. Тернопіль: Вектор, 2016. 60 с. URI: <https://tinyurl.com/2p8pkxj4> (дата звернення: 14.08.2024).

15. Рекомендовані джерела інформації.

1. Корисні ресурси Інтернету:

http://judo.in.ua	Інформаційний блог Дзюдо в Україні
http://www.ukrainejudo.com	Офіційний сайт федерації дзюдо України
http://ua.borba.com.ua	Офіційний сайт федерації греко-римської боротьби України
http://uk.wikipedia.org/wiki	Вікіпедія. Боротьба
http://www.kurash.com.ua	Офіційний сайт федерації боротьби Кураш України
http://ru.wikipedia.org/wiki	Вікіпедія. Боротьба на поясах
http://freewrestling.ru/volnaja-borba-video/page-4	Вільна боротьба. Відео
http://wrestlingua.com	Офіційний сайт асоціації спортивної боротьби
http://www.fila-wrestling.com	Сайт FILA
https://www.facebook.com/greco.rome	Федерація Греко-римської боротьби України
http://ukrwrestling.com	Асоціація спортивної боротьби України
http://sambo.net.ua/?code=11_1	Федерація самбо України
http://sumo-ua.com/uk	Федерація сумо України
http://alysh.org.ua	Всеукраїнська федерація поясних видів боротьби
http://www.mon.gov.ua	Офіційний сайт Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України
http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/3855	Спортивна боротьба. Методичні рекомендації до виконання практичних і самостійних занять з дисципліни «Спортивна боротьба з методикою викладання» (2015)
http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/	Офіційний сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання та спорту»
https://tinyurl.com/ye4434jw	Офіційний сайт журналу «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

http://sportmon.org/	Центр фізичного виховання та спорту учнів і студентів
https://tinyurl.com/yc8bc59x	Всеосвіта – база рефератів
https://prometheus.org.ua/	Офіційний сайт українського громадського проєкту масових відкритих онлайн-курсів
https://www.ed-era.com/courses/	Офіційний сайт студії онлайн освіти в Україні
http://www.nbuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І. Вернадського